

Бізнес-центр «Лаврський»:
вул. Лаврська 20, м. Київ, 01015 Україна
Тел.: +38 050 2232996
e-mail: info@uwea.com.ua
<https://uwea.com.ua>

**Голові Комітету Верховної Ради України
з питань енергетики
та житлово-комунальних послуг
Андрію GERУСУ**

вул. Михайла Грушевського, 5, м. Київ, 01008

Вих.№ 63-10/2026
від 05 жовтня 2026 року

*Щодо пропозицій до проєкту Закону України
№ 14282 до другого читання*

Шановний Андрію Михайловичу!

Громадська спілка «Українська вітроенергетична асоціація» (УВЕА), яка об'єднує 100% виробників електроенергії за рахунок енергії вітру, включно з національними та міжнародними інвесторами і виробниками вітроенергетичного обладнання, висловлює Вам свою глибоку повагу і звертається з наступним.

16 вересня 2026 року Верховна Рада України прийняла за основу проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення гарантій здійснення повноважень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (реєстр. № 14282 від 08.12.2025, далі Законопроєкт).

УВЕА підтримує мету Законопроєкту, а саме посилення незалежності НКРЕКП відповідно до Директиви (ЄС) 2019/944 та зобов'язань України в рамках Енергетичного Співтовариства. Для інвесторів у вітроенергетику незалежний і передбачуваний регулятор є однією з ключових умов прийняття рішень щодо нових проєктів, зокрема в період відновлення енергетичної системи. Водночас розширення автономії Регулятора, на нашу думку, має супроводжуватися належними противагами: прозорістю діяльності, ефективним судовим контролем і процесуальними гарантіями для учасників ринку.

З огляду на це надсилаємо пропозиції УВЕА до Законопроєкту у формі порівняльної таблиці з обґрунтуванням (додається) та просимо розглянути їх під час підготовки Законопроєкту до другого читання. Ключові пропозиції полягають у такому.

1. Конституційна стійкість статусу Регулятора. Пропонуємо закріпити у статті 1 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі Закон про НКРЕКП), що особливості статусу Регулятора як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом зумовлені міжнародними зобов'язаннями України за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію з ЄС. Це зменшить ризик повторного визнання відповідних норм неконституційними з урахуванням Рішення Конституційного Суду України від 13.06.2019 № 5-р/2019. Виключення повноважень Кабінету Міністрів України скасовувати рішення НКРЕКП пропонуємо врівноважити прямим закріпленням права на судові

оскарження таких рішень у статті 21 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» та у статті 14 Закону про НКРЕКП.

2. Збереження статусу державних службовців. Не підтримуємо виведення службовців НКРЕКП з-під дії Закону України «Про державну службу». Конкурсний відбір, принципи доброчесності та єдині правила оплати праці є важливими запобіжниками для органу з високими корупційними ризиками. Пропонуємо, щоб Регулятор самостійно визначав свою структуру, штатний розпис і чисельність працівників, а вступ на службу, її проходження, оплата праці та звільнення здійснювалися відповідно до Закону України «Про державну службу». Власне положення Регулятора має стосуватися лише обслуговуючого персоналу. Повну перевірку декларацій та спеціальну перевірку доцільно поширити на керівні посади апарату Регулятора, а не на всіх службовців.

3. Прозорість і підзвітність. Пропонуємо встановити обов'язок члена або працівника Регулятора письмово повідомляти про спроби втручання в його діяльність з оприлюдненням кожного такого факту на вебсайті Регулятора. Також пропонуємо передбачити оприлюднення інформації про зустрічі членів Регулятора з учасниками ринку та їх об'єднаннями, поіменних результатів голосування, відеозаписів відкритих засідань, результатів публічних консультацій з обґрунтуванням відхилення пропозицій, а також положень про оплату праці та преміювання працівників Регулятора. Щоб зовнішня оцінка незалежності, яку проводить Секретаріат Енергетичного Співтовариства, мала практичні наслідки, Регулятор має затверджувати план заходів з виконання її рекомендацій та звітувати про його виконання.

4. Конкурсний відбір і статус членів Регулятора. Звертаємо увагу на помилку в пункті 13 частини другої статті 7 Закону про НКРЕКП у редакції Законопроекту: виключення слова «іншої» призводить до заборони призначення будь-якої особи, яка має громадянство, у тому числі громадянина України. Пропонуємо редакцію «має громадянство іноземної держави». Пропонуємо також чітко визначити правило зарахування неповного строку повноважень для цілей обмеження у два строки. Конкурсну комісію доцільно вважати повноважною лише за участі щонайменше двох членів, визначених за пропозиціями міжнародних партнерів, а для осіб, пов'язаних з учасниками ринку та їх об'єднаннями, встановити дворічний період «охолодження». Рішення про невідповідність кандидата критерію доброчесності має бути вмотивованим, а кандидат повинен мати право подати пояснення до його ухвалення. Строк повноважень члена Регулятора, призначеного замість достроково звільненого, слід визначити безпосередньо в законі, а дострокове звільнення допускати лише на підставі рішення суду, що встановило грубе порушення, відповідно до частини п'ятої статті 57 Директиви (ЄС) 2019/944.

5. Процесуальні гарантії для учасників ринку.

5.1. Перевірки. Не збільшувати граничні строки перевірок, як пропонує Законопроект, а рішення про продовження строку перевірки вмотивовувати та доводити до відома суб'єкта господарювання завчасно.

5.2. Розслідування на оптовому енергетичному ринку (REMIT). Обмежити предмет перевірки обставинами, встановленими у висновку за результатами розслідування. Учасник ринку повинен мати право ознайомитися з висновком, подати заперечення та бути заслуханим на засіданні Регулятора до ухвалення рішення.

5.3. Відповідальність. Заборонити подвійну відповідальність за те саме порушення за результатами розгляду скарги та за результатами державного контролю. Строк виконання рішення Регулятора не може бути меншим ніж 10 робочих днів. Штрафи накладаються лише в розмірах, встановлених законом. Термін «анулювання ліцензії» слід узгодити з профільним законодавством.

5.4. Набрання чинності актами Регулятора. Нормативно-правові акти Регулятора набирають чинності лише після опублікування, а регуляторні акти, що встановлюють нові обов'язки, не раніше ніж через 10 календарних днів з дня опублікування. Зміни до порядків (методик) не мають зворотної дії в часі та передбачають перехідний період. Пропонуємо також визначити офіційний статус публікації актів на вебсайті Регулятора та забезпечити доступ до їх актуальних редакцій.

5.5. Публічні консультації. Встановити мінімальний строк публічних консультацій щодо проектів рішень про тарифи та інвестиційні програми 15 робочих днів.

6. Взаємодія з Антимонопольним комітетом України. Скасування обов'язкового погодження актів Регулятора з АМКУ підтримуємо. Водночас пропонуємо зберегти обов'язкове надсилання проектів ключових актів (правил ринку, кодексів систем тощо) до АМКУ для надання рекомендаційного висновку протягом 10 робочих днів. Граничні ціни пропонуємо встановлювати з урахуванням висновку АМКУ, наданого протягом 5 робочих днів, з оприлюдненням обґрунтування рішення.

7. Закон України «Про адміністративну процедуру». Не підтримуємо загальне виключення діяльності НКРЕКП з-під дії цього Закону на період воєнного стану та протягом року після його припинення або скасування. Специфіку окремих процедур Регулятора доцільно врегулювати спеціальними нормами.

8. Розрахунки в балансуючій групі гарантованого покупця за 2022 рік. Пропонуємо також доповнити Законопроект змінами до розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та "зеленої" трансформації енергетичної системи України», поширивши визначений ним порядок відшкодування виробниками за «зеленим» тарифом частки вартості врегулювання небалансу гарантованого покупця на відносини, що виникли з 1 січня 2022 року, у тому числі на виробників, які здійснювали такий продаж раніше. Одночасно пропонуємо зобов'язати НКРЕКП протягом дванадцяти місяців провести перевірку фінансових результатів діяльності оператора системи передачі за 2022 рік у частині виконання спеціальних обов'язків зі збільшення частки виробництва енергії з альтернативних джерел та за її результатами поетапно, протягом двох років, переглянути тариф на послуги з передачі електричної енергії. Це дозволить остаточно врегулювати розрахунки між учасниками балансуючої групи гарантованого покупця за 2022 рік та взаємовідносини між гарантованим покупцем і оператором системи передачі.

Просимо врахувати наведені пропозиції під час підготовки Законопроекту до другого читання. УВЕА готова взяти участь у робочих нарадах Комітету та надати додаткові пояснення щодо запропонованих змін.

Додаток 1: порівняльна таблиця з пропозиціями та обґрунтуванням на 59 арк. в 1 прим.

З повагою,

А.Є. Конеченков,

Голова Правління УВЕА

